

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи Т-1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник ректора ХНАДУ

професор _____ Г.І. Тохтар

“ ____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Математика»

(назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)

підготовки

іноземних громадян до вступу до ЗВО України

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

в галузі знань

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

«інженерно-технічні, інженерно-економічні»

(шифр і назва спеціальності)

за освітньою програмою

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання

російська

(мова, на якій проводиться навчання за робочою програмою)

2018 рік

1. Метою вивчення навчальної дисципліни є систематизація знань з математики, необхідних для вступу до ЗВО України, та забезпечення комунікативних потреб студентів з дисципліни у навчальній та науковій сфері спілкування.

(п.2.2 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

2. Передумови для вивчення дисципліни: російська мова як іноземна, науковий стиль мовлення

(вказати які дисципліни передують її вивчення)

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни ¹	
	денна форма навчання	
Кількість кредитів - _____ Кількість годин - <u>206</u>	_____ <u>обов'язкова</u> _____ (обов'язкова, вибіркова)	
Семестр викладання дисципліни	<u>1</u> (порядковий номер семестру)	<u>2</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>залік</u> (залік, екзамен)	<u>екзамен</u> (залік, екзамен)
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	<u>12</u>	<u>28</u>
- лабораторні роботи (годин)	_____	_____
- практичні заняття (годин)	<u>26</u>	<u>44</u>
- самостійна робота студентів (годин)	<u>33</u>	<u>63</u>
- курсовий проект (годин)	_____	_____
- курсова робота (годин)	_____	_____
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	_____	_____
- підготовка та складання екзамену (заліку) (годин)	<u>2</u>	<u>13</u>

4. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Передбачається, що випускник:

- володіє математичною мовою, розуміє математичну символіку, терміни, математичні формули і моделі як такі, що дають змогу описувати загальні властивості об'єктів, процесів та явищ; вміє грамотно формулювати і висловлювати судження нерідною мовою;
- вміє логічно обґрунтовувати та доводити математичні твердження, застосовувати математичні методи у процесі розв'язування навчальних і практичних задач, використовувати математичні знання і вміння під час вивчення інших навчальних предметів;
- вміє працювати з підручником, опрацьовувати математичні тексти, шукати і використовувати додаткову навчальну інформацію, критично оцінювати здобуту інформацію та її джерела, виокремлювати головне, аналізувати, робити висновки, використовувати отриману інформацію в особистому житті;
- вміє оцінювати правильність і раціональність розв'язування математичних задач, обґрунтовувати твердження, приймати рішення в умовах неповної, надлишкової, точної та ймовірнісної інформації;
- вміє конспектувати навчальний матеріал у процесі самостійної роботи та під час лекцій;
- розпізнає проблеми, які можна розв'язати математичними методами, формулює їх математичною мовою, досліджує та розв'язує ці проблеми, використовуючи математичні знання та методи, інтерпретує отримані результати з урахуванням конкретних умов і цілей дослідження, оцінює похибку обчислень;
- логічно мислить (аналізує, порівнює, узагальнює і систематизує, класифікує математичні об'єкти за певними властивостями, наводить контрприклад, висуває та перевіряє гіпотези); володіє алгоритмами та евристичними;
- користується джерелами математичної інформації, може самостійно її відшукати, проаналізувати та передати інформацію, подану в різних формах (графічній, табличній, знаково-символьній);
- виконує математичні розрахунки (дії з числами, поданими в різних формах, дії з відсотками, наближені обчислення тощо), раціонально поєднуючи усні, письмові, інструментальні обчислення;
- виконує тотожні перетворення алгебраїчних, показникових, логарифмічних, тригонометричних виразів при розв'язуванні різних задач;
- аналізує графіки функціональних залежностей, досліджує їхні властивості; використовує властивості елементарних функцій для аналізу та опису реальних явищ, фізичних процесів, залежностей;
- володіє методами математичного аналізу в обсязі, що дозволяє досліджувати властивості елементарних функцій, будувати їх графіки;
- зображує геометричні фігури, встановлює і обґрунтовує їхні властивості; застосовує властивості фігур при розв'язуванні задач; вимірює геометричні величини, які характеризують розміщення геометричних фігур (відстані, кути), знаходить кількісні характеристики фігур (площі, об'єми).

5. Критерії оцінювання результатів навчання:

Оцінка «*відмінно*» виставляється студенту, якщо він дав вичерпну відповідь на теоретичні питання, грамотно виклав матеріал, правильно розв'язав задачу.

Оцінка «*добре*» виставляється студенту, який твердо знає програмовий матеріал, але допускає помилки у відповідях на теоретичні питання, робить незначні помилки при розв'язанні задач.

Оцінка «*задовільно*» виставляється студенту, який має знання з основного матеріалу, але дає недостатньо правильні визначення, має певні труднощі при розв'язанні задач.

Оцінка «*незадовільно*» виставляється студенту, який не знає програмового матеріалу, допускає суттєві помилки при розв'язанні задач.

6. Засоби діагностики результатів навчання:

I. Традиційні контрольні роботи за розділами дисципліни:

1. Порядок арифметичних дій. Дії з дробами. Відношення і пропорції. Проценти.
2. Операції над множинами. Раціональні числа та вирази. Рівняння і системи рівнянь першого степеня. Степінь із раціональним показником.
3. Квадратні рівняння та рівняння, що призводять до них. Функції та графіки.
4. Нерівності. Показникова і логарифмічна функції.
5. Елементи векторного числення. Тригонометричні функції.
6. Границя функції. Похідна. Інтеграл.

II. Комп'ютерні тести (MyTest X):

1. Вступний курс.
2. Пропорції, проценти. Степені.
3. Раціональні вирази, алгебраїчні рівняння і системи рівнянь.
4. Функції та графіки.

III. Деканатські контролі.

1. Деканатський контроль – 1 семестр.
2. Деканатський контроль – 2 семестр.

7. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять²

№ пари	Назва теми лекційного матеріалу	Кількість годин	Назва ПР, ЛР, СРС	Кількість годин	Література
I СЕМЕСТР					
Тема 1. Вступний курс (16)					
1			ПР1. Цифри і числа. Позначення і читання натуральних чисел.	2	[1], с.5-9
2			ПР2. Математичні знаки.	2	[1], с.9-19
3			ПР3. Арифметичні дії. Порядок дій.	2	[1], с.19-33
4	Л1. Звичайні та десяткові дроби.	2			[1], с.34-40
5			ПР4. Порівняння дробів. Нескінченні десяткові дроби. Перетворення звичайних дробів на десяткові і навпаки. Дії з дробами.	2	[1], с.40-59
6			ПР5. Відношення і пропорції. Проценти.	2	[1], с.59-68
7	Л2. Основні поняття геометрії. Означення тригонометричних функцій.	2			[1], с.68-92
			СРС1. Вступний курс.	9	
8			ПР6. Контрольна робота 1.	2	[1], с.93-95, [8]
Тема 2. Поняття множини. Раціональні числа (6)					
9	Л3. Поняття множини. Операції над множинами (об'єднання, переріз). Числові множини. Числова вісь. Модуль числа.	2			[1], с.96-114
10			ПР7. Раціональні числа та дії над ними.	2	[1], с.115-118
11			ПР8. Степінь раціонального числа (з натуральним, цілим від'ємним, нульовим показниками). Властивості	2	[1], с.119-127

² Якщо дисципліна викладається декілька семестрів, то теми розбивати посеместрово.

			степеня. Дії над степенями.		
			СРС2. Поняття множини. Раціональні числа	6	
Тема 3. Раціональні вирази (4)					
12	Л4. Одночлени та багаточлени, дії над ними. Розкладання багаточленів на множники. Формули скороченого множення.	2			[1], с.128-140
13			ПР9. Алгебраїчні дроби. Область допустимих значень (ОДЗ) дробів. Дії над алгебраїчними дробами. Тотожні перетворення раціональних виразів.	2	[1], с.140-148
			СРС3. Раціональні вирази	6	
Тема 4. Рівняння і системи рівнянь першого степеня (4)					
14	Л5. Рівність, тотожність, рівняння. Рівносильні рівняння, їх властивості. Рівняння першого степеня (лінійні) з однією змінною.	2			[1], с.149-152
15			ПР10. Системи лінійних рівнянь і способи їх розв'язування. Графічний спосіб розв'язування систем рівнянь із двома змінними. Дослідження систем лінійних рівнянь. Рівняння з модулем	2	[1], с.152-164
			СРС4. Рівняння і системи рівнянь першого степеня	6	
Тема 5. Корінь. Степінь із раціональним показником (8)					
16	Л6. Поняття кореня n-го степеня і його властивості. Арифметичний корінь. Обчислення квадратного кореня за допомогою алгоритму і таблиць. Ірраціональні числа та їх	2			[1], с.165-180

	наближення.				
17			ПР11. Дії з радикалами. Розкладання на множники ірраціональних виразів. Звільнення дроби від ірраціональності в знаменнику і чисельнику.	2	[1], с.180-186
18			ПР12. Степінь із раціональним показником. Тотожні перетворення виразів, що містять арифметичні корені будь-якого степеня і степені з дробовим показником.	2	[1], с.187-191
			СРС5. Корінь. Степінь із раціональним показником.	6	
19			ПР13. Контрольна робота 2.	2	[1], с.192-193, [8]
Усього за I семестр		12		26	
II СЕМЕСТР					
Тема 6. Квадратні рівняння та рівняння, що призводять до них (4)					
20	Л7. Означення. Дискримінант. Розв'язування квадратного рівняння. Неповні квадратні рівняння. Зведені квадратні рівняння. Теорема Вієта. Дослідження коренів квадратного рівняння. Розкладання квадратного тричлена на множники. Бікватратні рівняння. Рівняння, що містять модуль.	2			[1], с.194-198
21			ПР14. Дробово-раціональні і ірраціональні рівняння, способи їх розв'язування. Розв'язування систем рівнянь другого степеня.	2	[1], с.198-215
			СРС6. Квадратні рівняння та рівняння, що приводять до них.	6	
Тема 7. Функції та графіки (8)					

22	Л8. Означення функції. Способи завдання, область визначення, область значень функції. Зростаючі, спадні, парні та непарні функції.	2			[1], с.216-227
23			ПР15. Пряма пропорційність, лінійна функція (властивості, графіки). Обернена пропорційність. Дробово-лінійна функція (властивості, графіки). Степенева функція. Квадратний тричлен, його властивості, графік.	2	[1], с.227-243
24			ПР16. Побудова графіків функцій за допомогою геометричних перетворень відомих графіків функцій: $f(-x)$, $-f(x)$, $f(x)$, $ f(x) $, $f(x+n)+m$, $k \cdot f(a \cdot x)$.	2	[1], с.243-246
			<i>СРС7. Функції та графіки</i>	6	
25			ПР17. Контрольна робота 3.	2	[1], с.246-249, [8]
Тема 8. Нерівності (6)					
26	Л9. Числові нерівності та їх властивості. Доведення нерівностей. Лінійні нерівності. Розв'язування систем лінійних нерівностей з однією змінною.	2			[1], с.250-260
27			ПР18. Квадратні нерівності. Дробово-раціональні нерівності. Метод інтервалів.	2	[1], с.261-268
28			ПР19. Іраціональні нерівності, способи їх розв'язування. Нерівності з модулем.	2	[1], с.268-280
			<i>СРС8. Нерівності.</i>	6	
Тема 9. Показникова і логарифмічна функції (8)					
29		2	ПР20. Показникова функція, її		[1], с.281-298

			властивості та графік. Показникові рівняння і нерівності, способи їх розв'язування.		
30	Л10. Означення логарифма. Основна логарифмічна тотожність. Основні властивості логарифмів (теореми). Логарифмування і потенціювання. Натуральні та десяткові логарифми, їх властивості. Дії над логарифмами. Поняття про обернену функцію. Логарифмічна функція, її властивості та графік.			2	[1], с.298-311
31			ПР21. Логарифмічні рівняння і нерівності, способи їх розв'язування. Розв'язування систем логарифмічних рівнянь.	2	[1], с.311-324
			СРС9. Показникова і логарифмічна функції	6	
32			ПР22. Контрольна робота 4.	2	[1], с.324-326, [8]
Тема 10. Елементи векторного числення. Тригонометричні функції (14)					
33	Л11. Вектори, координати вектора, додавання векторів. Скалярний добуток векторів. Розкладання вектора за координатними осями.	2			[6], с.49-69
34			ПР23. Узагальнене поняття про кути. Радіанна система вимірювання кутів і дуг. Тригонометричні функції числового аргументу. Поняття періодичної функції. Співвідношення між тригонометричними функціями одного й того самого аргументу. Формули зведення.	2	[7], с.108-114, 122-125
35	Л12. Побудова графіків тригонометричних функцій, їх	2			[7], с.115-122, 131-135

	властивості. Обернені тригонометричні функції, їх властивості і графіки.				
36			ПР24. Формули тригонометричних функцій суми і різниці двох чисел. Формули подвійного та половинного аргументу. Формули перетворення суми і різниці тригонометричних функцій на добуток і навпаки. Спрощення та обчислення тригонометричних виразів.		[7], с.125-131
37			ПР25. Розв'язування найпростіших тригонометричних рівнянь. Способи розв'язування тригонометричних рівнянь.		[7], с.152-165
38			ПР26. Розв'язування найпростіших тригонометричних нерівностей. Способи розв'язування тригонометричних нерівностей.	2	[7], с.175-178
			СРС10. Елементи векторного числення. Тригонометричні функції	12	
39			ПР27. Контрольна робота 5.		[7], с.179-180, [8]
Тема 11. Числова послідовність та її границя (4)					
40	Л13. Числова послідовність, означення. Границя числової послідовності. Основні теореми про границі. Нескінченно малі числові послідовності.	2			[2], с.4-21
41			ПР28. Арифметична прогресія. Геометрична прогресія. Перетворення нескінченного періодичного десяткового дробу на звичайний.	2	[2], с.21-52
			СРС11. Числова послідовність та її	3	

			границя		
Тема 12. Границя і неперервність функції. Похідна (6)					
42	Л14. Границя функції неперервного аргументу. Нескінченно малі функції. Основні теореми про границі. Неперервність функції в точці.	2			[3], с.4-11
43	Л15. Похідна. Геометричний і механічний зміст похідної. Похідні елементарних функцій. Теореми про похідні. Похідні вищих порядків. Застосування похідної.	2			[3], с.11-31
44			ПР29. Дослідження функції та побудова її графіка.	2	[3], с.31-62
			<i>СПС12. Границя і неперервність функції. Похідна</i>	6	
Тема 13. Інтеграл і його застосування (6)					
45	Л16. Первісна. Основна властивість первісної. Правила знаходження первісних. Первісні елементарних функцій. Означення інтеграла. Формула Ньютона — Лейбніца.	2			[4], с. 4-23
46			ПР30. Обчислення інтегралів. Застосування інтеграла. Обчислення площ плоских фігур. Обчислення об'ємів тіл	2	[4], с.23-33
			<i>СПС13. Інтеграл і його застосування</i>	6	
47			ПР31. Контрольна робота 6.		[4], с.33-37, [8]
Тема 14. Комплексні числа (4)					
48	Л17. Поняття про комплексне число (КЧ). Дії над КЧ. Геометрична інтерпретація КЧ.	2			[5], с. 4-9
49			ПР32. Тригонометрична форма запису	2	[5], с.9-16

			КЧ.		
			<i>СРС14. Комплексні числа.</i>	3	
Тема 15. Подільність багаточленів (4)					
50	Л18. Подільність багаточленів. Теорема Безу. Застосування схеми Горнера для розв'язування рівнянь вищих степенів з цілими коефіцієнтами.	2			[5], с. 16-20
51			ПР33. Застосування схеми Горнера для розв'язування рівнянь вищих степенів з цілими коефіцієнтами.	2	[5], с.20-23
			<i>СРС15. Подільність багаточленів</i>	3	
Тема 16. Елементи комбінаторики (4)					
52	Л19. Сполуки без повторень (перестановки, розміщення, комбінації — означення). Метод математичної індукції. Приклади використання. Біном Ньютона. Формули.	2			[5], с. 23-26
53			ПР34. Комбінаторні задачі.	2	[5], с.26-32
Тема 17. Геометрія (4)					
54	Л20. Точка, пряма, відрізок, кут, трикутник, многокутники, коло. Багатогранники, тіла обертання. (Елементи, основні властивості та формули).	2			[6], с.37-46
55			ПР35. Геометричні побудови і перетворення.	2	[6], с.47-48
			<i>СРС17. Геометрія.</i>	3	
Усього за II семестр		28		44	
УСЬОГО за дисципліну		40		70	

8. Форми поточного та підсумкового контролю:

письмова контрольна робота, усна відповідь, тест для самоперевірки, семестровий залік, інтегрований залік, екзамен

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення:

ПК, мультимедійна дошка, презентації, відеофільми, комп'ютерні тести (MyTest X) тощо.

10. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Волосюк М.А. Математика: учебник для иностранных студентов (часть I) / М.А.Волосюк, А.В. Волосюк // Х., ХНАДУ, 2018. – 364 с. (з дозволом ХНАДУ)
2. Волосюк М.А. Методические указания к практическим занятиям по математике (раздел «Числовая последовательность и её предел») для иностранных студентов подготовительных факультетов высших учебных заведений / М.А. Волосюк. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 53 с.
3. Волосюк М.А. Методические указания к практическим занятиям по математике (раздел «Предел функции. Производная. Применения производной») для иностранных студентов подготовительных факультетов высших учебных заведений / М.А. Волосюк. – Х.: ХНАДУ, 2015. – 63 с.
4. Волосюк М.А. Методические указания к практическим занятиям по математике (раздел «Первообразная. Интеграл. Применения интегралов») для иностранных студентов подготовительных факультетов высших учебных заведений / М.А. Волосюк. – Х.: ХНАДУ, 2015. – 38 с.
5. Волосюк М.А. Методические указания к практическим занятиям по математике (разделы «Комплексные числа. Элементы комбинаторики») для иностранных студентов подготовительных факультетов высших учебных заведений / М.А.Волосюк // Х., ХНАДУ, 2017. – 40 с.
6. Волосюк М.А. Методические указания к практическим занятиям по математике (раздел «Основные понятия геометрии») для иностранных студентов подготовительных факультетов высших учебных заведений / М.А. Волосюк. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 70 с.

Допоміжна

7. Кулик А.П. Математика: пропедевтический курс: учебное пособие для иностранных студентов высших учебных заведений / А.П. Кулик, М.А. Волосюк. – Х.: ХНАДУ, 2012. – 206 с.
8. Методические указания к практическим занятиям по математике для иностранных студентов подготовительных факультетов / А.П. Кулик, М.А. Волосюк, С.В. Солонская, И.Н. Пахомова. – Х: ХНАДУ, 2012. – 69 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.files.khadi.kharkov.ua>

Розроблено та внесено: кафедрою природничих і гуманітарних дисциплін
(повне найменування кафедри)

Розробник (и) програми: доцент, к.ф.-м.н., доцент Волосюк М.А.
(посада, наук. ступінь, вчене звання), (підпис) (ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “ 29 ” жовтня 2018 р.
(номер) (та дата протоколу)

В.о. завідувача кафедри к.х.н., доцент Бешенцева О.А.
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

Погоджено

Декан факультету підготовки іноземних громадян
(повна назва факультету, де читається дисципліна)

к.е.н., доцент Кудрявцев В.М.
(наук. ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ декана)

“ 29 ” жовтня 2018 року
(день) (місяць) (рік)

© _____, 2018 рік

© _____, 2023 рік

Примітки:

Робоча програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2 екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ відповідно до листа МОН України за №1/9-434 від 09 липня 2018 року затверджена
Методичною радою ХНАДУ 26 вересня 2018 року протокол №1